

913 100 Eur. integratievereen...

MEMORANDUM

Van: Jhr. Mr. J. A. de Ranitz

Datum: 15 september 1970

Aan: M via S

No. 1104.

Onderwerp: Europese eenwording.

cc. T
DGES
DEU
DIE
Jhr. Vegelin

*Ben DCFZ
Ben het eens
in met analyse in conclusies*

21/9

In het rapport dat de Ministers van Buitenlandse Zaken van de Zes te Brussel in juli j.l. goedkeurden staat een gedeelte inzake verdere activiteiten in de richting van Europese eenwording dat niet zonder moeite op Nederlands initiatief in het stuk werd opgenomen. Het is nog betrekkelijk mager en komt het er op neer dat de Ministers over ruim twee jaar een nieuw rapport zullen indienen, waarin nader wordt aangegeven wat er zal moeten gebeuren. Aangezien het hier vooral een Nederlands initiatief betreft, meen ik dat de fundamente van dit rapport in eerste instantie door Nederland zullen moeten worden gelegd in de hoop dat de andere landen, inclusief de kandidaten de nodige bouwstenen zullen aandragen om tot een enigszins redelijke conclusie te komen. Het gaat er in wezen om dat wij ons beraden over wat wij zelf willen en hoe wij ons de graduele opbouw van Europa, die zich ongetwijfeld over tientallen jaren zal uitstrekken, voorstellen. Ik geloof dat het goed is dat wij daarbij zo realistisch mogelijk te werk gaan. Tijdens Uw bezoek in Ierland is duidelijk gebleken welk een misconcepties er nog bestaan ten aanzien van de Europese eenwording bij lieden, die onvoldoende over dit probleem hebben nagedacht respectievelijk door anderen er over zijn ingelicht. In Engeland zal, vrees ik, het inzicht van de normale burger in deze zaken niet veel groter zijn. Ook tijdens de discussie in de commissie Davignon is gebleken dat bij sommige partners enerzijds misconcepties bestaan aangaande datgene, wat men communautair moet doen wil men tot verdere unificatie komen (ik denk met name aan een politieke structuur voor een monetaire unie), anderzijds eveneens misvattingen bestaan omtrent de mate van communautaire samenwerking, die uiteindelijk in een federatie zal moeten worden bereikt (ik denk bijvoorbeeld aan onderwijs, cultuur, justitie e.d.). Het is ongetwijfeld waar dat in een federatie sommige gedeelten van deze overheidsbemoeiingen communautair zullen moeten worden geregeld of dat er althans afspraken zullen moeten worden gemaakt tussen de deelstaten. Het voorbeeld van de Verenigde Staten toont ons evenwel ook dat bijvoorbeeld op het gebied van de civiele en strafrechtspiegeling er zonder bezwaar grote verschillen tussen de deelstaten kunnen en in vele gevallen zullen moeten blijven bestaan. Het is duidelijk dat daarentegen met name

L

- op -

MEMORANDUM

Van: Jhr. Mr. J. A. de Ranitz

Datum:

Aan:

Onderwerp:

op het gebied van het buitenlandse beleid en defensie voor activiteiten der deelstaten uiteindelijk weinig ruimte overblijft.

De eerste taak die dient te worden verricht lijkt derhalve dat grondig wordt overwogen wat naar Nederlandse mening in een toekomstige federatie uiteindelijk federatief zal moeten worden geregeld en op welke wijze de geleidelijke overgang naar een dergelijke communautaire regeling voor elk der afzonderlijke gebieden zou moeten geschieden.

Ik zou hier nog eens er aan willen herinneren dat wij, willen wij enige schijn van kans hebben bij de huidige en toekomstige partners, niet te veel hooi op de vork moeten nemen en met name in de tijdsfactor ruime marges zullen moeten aanleggen. Het verloop van de besprekingen op ministeriëel en ambtelijk niveau bij de samenstelling van het huidige rapport heeft reeds aangetoond dat de aarzelingen nog zeer groot zijn en dat derhalve de stap-voor-stap benadering de enige praktische methode lijkt, waarbij dan de stapjes vermoedelijk nog in treurmars-tempo zullen worden gezet.

Het is ook duidelijk dat, wilt U niet in moeilijkheden komen met het Nederlandse parlement, in een vroeg stadium zal moeten worden aangegeven op welke wijze de Europese organen bij de te verwachten arbeid zullen kunnen worden ingeschakeld. Persoonlijk vind ik het niet zeer gelukkig dat van parlementaire zijde zo sterk de nadruk wordt gelegd op een meedoen van de Europese Commissie; niet alleen zal zulks aanleiding geven tot verdere aarzelingen bij enigen der huidige en toekomstige partners, doch bovendien valt te vrezen dat een reële inschakeling van het Brusselse apparaat eerder tot vertraging en valse illusies zou kunnen leiden. Ik wil de capaciteiten der commissarissen en hun ambtenaren allerminst onderschatten, doch meen dat met name op terreinen, die uiteindelijk federatief zullen moeten worden geregeld (vooral buitenlands beleid en defensie), niet hun grootste verdiensten liggen. Hiermede heb ik dan tevens een der moeilijkste problemen aangeroerd, namelijk hoe uiteindelijk de "regering van Europa" er uit zal moeten komen te zien en of de huidige Europese Commissie het embryo daarvan zal zijn dan wel of de leden-landen der Gemeenschappen iets nieuws zullen moeten concipiëren, hetgeen dan wel niet in één nacht zal geschieden.

- Mijn -

MEMORANDUM

Van: Jhr. Mr. J. A. de Ranitz

Datum:

Aan:

Onderwerp:

Mijn conclusie is dat het aanbevelenswaardig lijkt dat Nederland reeds thans alle zeilen bijzet om te komen tot een initiatief op dit terrein. Het moment daartoe lijkt gunstig, althans wat de atmosfeer na de Haagse topconferentie betreft. Voorts geloof ik dat ook na het Duits-Russische verdrag, waarbij in wezen de status quo in Europa wordt bevestigd, er alle aanleiding is zich nader te buigen over de vraag hoe West-Europa er nu uit moet gaan zien. Ook in Duitsland gaan stemmen in deze richting op. o.m. bij de tegenwoordige Staatssecretaris Frank, die evenwel heeft gesteld dat Duitsland zelf moeilijker initiatieven kan nemen.

Uiteraard zal ook intern in Nederland het opstellen van een dergelijk initiatief niet eenvoudig zijn. Eigenlijk zou dit behoren tot de taak van het nog op te richten Planbureau, doch ik zou niet op de definitieve instelling daarvan willen wachten. Anderzijds is het niet mijn taak om op het moment van mijn vertrek nog vergaande adviezen te geven over de wijze, waarop een en ander ware aan te pakken. Ik moge dan volstaan met slechts een suggestie te doen, namelijk bij de uitwerking ook diegenen te betrekken, die in het verleden, toen er eveneens over Europese unificatie werd gesproken, nauw bij de materie betrokken zijn geweest. Ik denk daarbij ook aan personen als Baron de Vos van Steenwijk in Bern en Jonkheer Quarles van Ufford in Luxemburg, wier werkzaamheden in de respectieve posten hunner vestiging momenteel niet zodanig zijn, dat zij niet nog enige denkwerk zouden kunnen verrichten.

DGBS Ik heb Jhr. Vepden gevraagd met te en overig behoudenen datum of te spreekten mi en dien terzake bespreking! mfg